

«ТАСДИҚ МЕКУНАМ»

Ректори Донишгоҳи миллии Тоҷикистон,
доктори илмҳои иқтисодӣ, профессор
Хушваҳтзода Қ. Ҳ.
2022 с.

**ХУЛОСАИ
ДОНИШГОҲИ МИЛЛИИ ТОҶИКИСТОН**

Диссертасияи "Инъикоси сиёсати давлатии ҷавонон дар барномаҳои телевизиони тоҷик (дар мисоли барномаҳои телевизиони «Тоҷикистон» ва «Сафина»)" дар кафедраи телевизион ва радиошунавонии факултаи журналистикаи Донишгоҳи миллии Тоҷикистон ба анҷом расидааст.

Сайдзода Шодонаи Иброҳим соли 2015 факултаи журналистикаи Донишгоҳи миллии Тоҷикистонро бо ихтисоси журналист (диплом ДТО № 0181451) ҳатм кардааст.

Аз соли 2016 то соли 2020 Сайдзода Шодонаи Иброҳим дар кафедраи телевизион ва радиошунавонӣ ба ҳайси аспиранти шуъбаи рӯзона ба кори пажуҳиши машғул буд.

Маълумотномаи №119 оид ба супоридани имтиҳонҳои номзадӣ аз фанни “Таърих ва фалсафаи илм” 30-уми июни соли 2016, “Забони ҳориҷӣ” (англисӣ) 24-уми сентябри соли 2016, “Ихтисос” 4-уми феврали соли 2022 дар Донишгоҳи миллии Тоҷикистон аз 20 октябри соли 2022 дода шудааст.

Роҳбари илмӣ: Ҳамидиён Илҳомҷон Иномзода - номзади илми филология, дотсенти кафедраи телевизион ва радиошунавонии факултаи журналистикаи Донишгоҳи миллии Тоҷикистон.

Мавзӯи диссертасия дар ҷаласаи кафедраи телевизион ва радиошунавонии факултети журналистикаи ДМТ аз 22-юми феврали соли 2016, суратмаҷлиси 6 ва ҷаласаи Шурои олимони факултети журналистикаи ДМТ 27 феврали соли 2016, суратмаҷлиси рақами 6 тасдик шудааст.

Мавзӯи кори диссертационӣ дар Маркази миллии патенту иттилооти Вазорати рушди иқтисод ва савдои Ҷумҳурии Тоҷикистон аз 24-уми майи соли 2016 таҳти рақами 344/01.2 дар бораи гузаронидани ҷустуҷӯи мавзӯй ба навигарихои мавзуъҳо аз рӯи манбаъҳои маълумоти “Корҳои илмӣ-тадқиқотӣ” ва таҷрибавию конструктории

Чумхурии Тоҷикистон” ташхис гардида, монандӣ ва тимсоли мавзӯи диссертационӣ ошкор нагардид. Маъмллотномаи ҳисботии № 1424 инро тасдиқ менамояд.

Дар натиҷаи муҳокима чунин хулоса карда шуд:

Бо барқарор гардидани субот, оромӣ ва амнијату осоиштагӣ тадриҷан пояҳои давлатдорӣ дар Чумхурии Тоҷикистон қавӣ шуда, сиёсати давлатӣ дар самту сатҳҳои гуногун шаклу муҳтавои тоза пайдо кард. Аз ҷумла, сиёсати давлатии ҷавонон ба яке аз самтҳои меҳварии сиёсати давлатӣ мубаддал шуда, зина ба зина такмил ёфт.

Омузиши инъикоси ҳаёти ҷавонон дар ВАО ва нақши онҳо дар татбиқи сиёсати давлатӣ ба мавзӯи муҳимми илмӣ мубаддал гардид. Махсусан телевизион дар ин самт дар бистсолаи ахир ба сифати асоситарин расона хизмат кардааст, зоро бо таваҷҷӯҳ ба аудитория имконоти телевизион бештар аз дигар анвои ВАО мебошад. Аз ҳамин зовия, дар сатҳи илмӣ баррасӣ кардани ин мавзуъ аҳаммияти хосаи иҷтимоию сиёсӣ дорад.

Доир ба аҳаммияти ВАО дар татбиқи сиёсати давлатии ҷавонон ва тарбияву парвариши насли ҷавон ба ин восита пажӯшиҳои алоҳидаи илмӣ мавҷуд набуда, ба таври умумӣ баъзе ишораҳо мушоҳида мерасад. Ин мавзуъ дар доираи корҳои пажӯшиҳии комилу фарогир баррасиву таҳлил нашудааст. Воқеяти фазои иттилоотӣ ва падидаву ҷараёнҳо дар ҷомеа нишон медиҳад, ки омузиши илмии масъалаи марбут ба насли ҷавон тадриҷан аҳаммияти бештар мегирад, зоро дар натиҷаи омузиш бояд равишиҳои тозаи бозтоби кору фаъолияти ҷавонон қашф ва мушкилоти бавучудомада ошкор гардад.

Мақсади таҳқиқро муайян намудани маҳсусиятҳои бозтоби фаъолият ва зиндагии иҷтимоии ҷавонон дар барномаҳои телевизион, нақши ВАО баҳусус телевизион дар амалий намудани сиёсати давлатии ҷавонон, қонунмандиҳои сиёсӣ, ҳунарӣ ва эҷодӣ дар барномаҳои телевизионӣ ва мушкилоту таъсири расонаҳо дар тарбияи ҷавонон ташкил медиҳад.

Объекти таҳқиқ – барномаҳои ҷавонӣ дар шабакаҳои телевизионии “Тоҷикистон” ва “Сафина” буда, бештар аз 60 барнома барои таҳқиқ интихоб шудааст. Ин барномаҳо аз рӯйи вижагии жанрӣ таҳлилӣ ва публисистӣ-бадеӣ буда, аз рӯйи хислат сиёсӣ, иҷтимоӣ, фарҳангӣ ва фароғатӣ мебошанд.

Предмети таҳқиқ муайян намудани маҳсусиятҳои мавзӯӣ, жанрӣ, унсурҳои ҷолибсоз дар барномаҳои телевизионии ҷавонон ва нақши онҳо дар тарбияи ин қишири ҷомеа маҳсуб меёбад.

Бори аввал татбиқи сиёсати давлатии ҷавонон дар ҳамбастагӣ бо таъиноти журналисти ilmân таҳқик шуда, бо нишон додани уҳдадорӣ ва ташаббусҳои ҷониби давлат аҳаммияти ВАО дар ин ҷода бозгу шудааст. Нақши ВАО, ба ҳусус шабакаҳои телевизионии “Тоҷикистон” ва “Сафина” дар татбиқи сиёсати давлатии ҷавонон мушаххасан баррасӣ шуда, вижагиҳои барномасозӣ бо бурду бохташ нишон дода шудааст.

Дар кори диссертатсионӣ таълифоти назарӣ ва амалии донишмандони маъруфи соҳа, олимони ватанӣ А.Саъдуллоев, А. Нуралиев, И. К. Усмонов, А. Х. Азимов, М. Б. Муродӣ, М.С.Имомзода, М. Абдуллозода, М. А. Муқимов, Ҷ. М. Саъдуллоев, Ш. Б. Муллоев, Н. Н. Салеҳов, В. Набиев, М. Ҷураева, Қ. Мухторӣ, А. Ҳ. Қутбиддинов, Н. Бозорзода, Қ. Миралиён, С. Н. Гулов, И. И. Ҳамидиён, Ф. А. Ҳодибоев, Н. Буриев, Б. А. Абдураҳимов, Қ. Комилов, Д. Махкамова ва дигарон дар соҳаи назария ва амалияи журналистика мавриди истифода қарор гирифтанд.

Муҳтавои диссертатсия метавонад корҳои илмию таҳқиқотии марбут ба ҷавонон ва журналистикаи телевизионро вусъат баҳшад. Муаллифи диссертатсия бо таҳлили барномаҳои телевизионӣ майлонҳои нави муносибатҳои иттилоотиро зимни баррасии мавзуъҳои ба ҷавонон даҳлдошта ёдовар шудааст.

Кор дар сатҳи хуби илмӣ навишта шуда, диссертант манбаву сарчашмаҳоро, ки ба мавзуи мавриди таҳқик алокамандӣ доранд, омӯҳта, назари донишмандон ва муҳакқиқони соҳаро таҳлил намуда, дар натиҷаи таҳқик ба ҳулосаҳои асоснок расидааст. Аз таҳлилу баррасӣ, мазмуну муҳтаво ва масъалагузориҳои диссертатсия маълум мешавад, ки диссертант ба ҳадафи таҳқик ноил шудааст.

Натиҷаҳои таҳқик барои таҳияи барномаҳои давлатӣ дар самти сиёсати давлатии ҷавонон, намоишҳои гуногуни телевизионӣ, татбиқи ҳадафҳои иттилоотонӣ, курсу семинарҳо, таҳияи китобҳои дарсӣ ва чандин масъалаҳои дигари вобаста ба ҷавонон муосидат менамояд.

Пажуҳиш дар ин заминай ин мавзӯй нишон нишон дод, ки масъалаи ҷавонон ҳанӯз ба баррасиҳои бештар ниёз дорад. Аз нигоҳи роҳандозии сиёсати давлатӣ дар ин самт қадамҳои ҷиддӣ гузошта шуда, ҷорҷубаи тасмимҳои амалиро барномарезӣ ва танзим мекунанд.

Аз контексти сиёсати давлатии ҷавонон бармеояд, ки мавқеи давлат ба ҳаёти ҷавонон ва неруи ҷисмониву ақлонии онҳо дар асоси принципҳои волои башарӣ ва шаҳрвандӣ муайян карда шудааст. Татбиқи барномаҳои давлатӣ, ки дар заминай сиёсати ҷавонон қабул

шудаанд, бозгу мекунанд, ки сиёсати давлатии дар ин соҳа муваффақ аст.

Ҳарчанд вобаста ба вазъи иқтисодию иҷтимоии кишвар ва некуаҳволии мардум шароит барои пурра бароварда соҳтани ормонҳои муосири чавонон муҳайё нашудааст, мушкилоти насли чавон дар бозори меҳнат, беҳбуд баҳшидани вазъи иҷтимоии онҳо, чавобгу соҳтани низоми таълиму тарбия дар макотиби миёна ва олӣ ва амсоли ин аз қабили мавзузъхое ҳастанд, ки олимони соҳаҳои гуногун ва аз зовияҳои гуногун илман омӯзанд.

ВАО низ як омили калидӣ дар ин замина буда метавонанд, ки ба сифати абзори мутаассир дар муносибатҳои иҷтимоии чавонон ва таваҷҷуҳи давлат ба масоили марбута хидмат намоянд.

Диссертант нуктаҳои муҳим ва натиҷаҳои таҳқиқро дар шакли маърӯза дар конференсияҳои байналмилалӣ, ҷумхуриявии илмӣ-назариявӣ ва илмӣ-амалӣ ироа намудааст.

Мазмуни асосии диссертатсияи Сайдзода Шодонаи Иброҳим дар 7 мақолаи илмӣ, аз ҷумла 4 мақола дар мачаллаҳои илмии тақризшавандай КОА-и назди Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон ба табърасида, инъикос гардидааст:

1. Мақолаҳое, ки дар мачаллаҳои тақризшаванда ба табъ расидаанд:

- Сайдзода Ш. И. Таҳлили илмӣ-назариявӣ ва методологии сиёсати давлатии чавонон дар Тоҷикистон ва инъикоси он дар барномаҳои ТВ «Сафина» [Матн] / Ш. И. Сайдзода // Паёми Донишгоҳи миллии Тоҷикистон (мачаллаи илмӣ). Бахши илмҳои филологӣ. – Душанбе, 2017. – № 4/5. – С.306-311.
- Сайдзода Ш. И. Баррасии вазъи иқтисодию иҷтимоии чавонон дар барномаҳои телевизиони «Тоҷикистон» [Матн] / Ш. И. Сайдзода // Паёми Донишгоҳи миллии Тоҷикистон (мачаллаи илмӣ). Бахши илмҳои филологӣ. – Душанбе, 2018. – № 5. – С. 283-286.
- Сайдзода Ш. И. Рангкорни жанрии барномаҳои телевизионӣ дар мавзуи сиёсати давлатии чавонон [Матн] / Ш. И. Сайдзода // Паёми Донишгоҳи миллии Тоҷикистон (мачаллаи илмӣ). Бахши илмҳои филологӣ. – Душанбе, 2020. – № 7. – С.282-286.
- Сайдзода Ш. И. Ҷойгоҳи барномаҳои телевизиони “Сафина” дар таҳлили вазъи сиёсати давлатии чавонон да Тоҷикистон [Матн] / Ш. И. Сайдзода // Паёми Донишгоҳи миллии Тоҷикистон (мачаллаи илмӣ). Бахши илмҳои филологӣ. – Душанбе, 2020. – № 4. – С.299-302.

2. Мачалла ва сарчашмаҳои дигар:

5. Саидзода Ш. И. Масоили иҷтимоии ҷавонон дар барномаҳои телевизиони “Сафина” [Матн] / Ш. И. Саидзода // Журналистикаи байналхалқӣ-ВШ. Маҷмӯаи мақолаҳо. – Душанбе, 2017. – С. 125-131.
6. Саидзода Ш. И. Баррасии масъалаҳои иҷтимоии ҷавонон дар барномаҳои телевизион [Матн] / Ш. И. Саидзода // Дар моварои сухан. Маҷмӯаи мақолаҳои илмӣ. – Душанбе, 2018. – С. 170-176.
7. Саидзода Ш. И. Вазъи иҷтимоӣ-иктисодии ҷавонон дар барномаҳои телевизиони «Тоҷикистон» ва «Сафина» [Матн] / Ш. И. Саидзода // Таҳсилоти журналисти дар Тоҷикистон: вазъият, мушкилот ва пешомад. – Душанбе, 2022. – С. 294-300.

Хулосаи мазкур дар ҷаласаи кафедраи телевизион ва радиошунавонии факултети журналистикаи Доғишгоҳи миллии Тоҷикистон қабул гардида, кори диссертационӣ ба зинаи дуюми муҳокима тавсия гардид.

Дар ҷаласа 7 нафар иштирок доштанд. Натиҷаи овоздиҳӣ: «тарафдор» -7 нафар, «зид» - нест, «бетараф» - нест.

Қарори №5, аз 29-уми октябрисоли 2022.

РАИСИ ҶАЛАСА:

Мудири кафедраи телевизион ва
радиошунавонии ДМТ, н.и.филол., дотсент

Гулов С. Н.

Котиби илмӣ, н.и.филол., дотсент

Эшматов З. А.

Имзои С. Н. Гулов ва З. А. Эшматовро тасдиқ мекунам:

Сардори Раёсати кадрҳо ва корҳои
маҳсуси Доғишгоҳи миллии Тоҷикистон

Тавқиев Э.

СУРОФА:

734025, Ҷумҳурии Тоҷикистон,
ш. Душанбе, хиёбони Рӯдакӣ, 17
www.tnu.tj
тел: (+992 37) 221-77-11